

๖๙
ท ๑๙๙ ค
๒๕๖๘

สัญญาเลขที่ RDG 4510003

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

หัวข้อ

“ความรับผิดชอบของนิติบุคคลกรณีมีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ”

คณะผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นายองอาจ เทียนหิรัญ

ผู้ช่วยวิจัย

ชุดโครงการวิจัย เรื่อง

“การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ (ระยะที่ 2)”

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

ในขณะนี้ มีกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศที่การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ โดยทั่วไป กลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรจะกระทำความผิดในรูปแบบต่างๆที่สามารถให้ผลประโยชน์ตอบแทนได้อย่างสูงสุด และมีโอกาสต่ำสุดที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยเฉพาะความผิดต่างๆที่เรียกว่า “อาชญากรรมที่ปราศจากผู้เสียหาย” เช่น การค้ายาเสพติด การค้าประเวณี การพนันที่ผิดกฎหมาย การลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น การค้าอาวุธสงคราม เป็นต้น โดยมีหลายกรณีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของนิติบุคคล กล่าวคือ นิติบุคคลอาจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรโดยการกระทำความผิดต่างๆ เช่น การฟอกเงิน การฉ้อราษฎร์บังหลวง การขัดขวางความยุติธรรม การค้ำมนุษย์ และการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น เป็นต้น ซึ่งการกระทำต่างๆดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในประเทศที่ความผิดเกิดขึ้น และความสงบสุขของสังคมโลกด้วย

การแก้ปัญหาของกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆหลายประการ เช่น เรื่องความล้าสมัยของกฎหมาย ทั้งกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติ เรื่องความขาดแคลนงบประมาณในการจัดสรรบุคลากรและเครื่องมือต่างๆ เรื่องเขตอำนาจศาล และเรื่องการขาดความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญยิ่งคือ ปัญหาคอร์รัปชัน เป็นต้น

เพื่อแก้ปัญหาต่างๆดังกล่าวจึงทำให้เกิดอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร โดยได้กำหนดเรื่องความรับผิดชอบของนิติบุคคลเอาไว้ในข้อ 10 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ คือ เรื่องการกำหนดความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล และผู้บริหารนิติบุคคล และมาตรการลงโทษนิติบุคคล

เนื่องจากรัฐบาลไทยได้ลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้ด้วย จึงทำให้ประเทศไทยมีภาระผูกพันที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้มีมาตรการต่างๆที่สอดคล้องกับอนุสัญญา

จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ประเทศไทยยังมีมาตรการที่ไม่ครบถ้วนและสอดคล้องตามที่อนุสัญญากำหนดไว้ จึงทำให้ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องต่อไป

Abstract

Organized crimes are now active in many countries around the world especially those in which law enforcement is ineffective. In general, organized crimes are committed in various forms aiming at maximum economic return and minimum penalty particularly such "crimes without victims" as drug trafficking, prostitution, illegal gambling, smuggling of migrants and illegal arms trade. There are several cases of organized crimes which are connected with the conduct of legal person. For instance, legal person may get involved in committing money laundering, corruption, obstruction of justice, trafficking in persons and smuggling of migrants. Such crimes drastically affect social, economic, and politic in the countries where those crimes occur, as well as the world peace.

Solutions to these organized crimes face several problems and obstacles such as obsolete laws both substantive and procedural, court jurisdiction, lack of international cooperation and more importantly corruption.

In order to solve these problems on an international plan, the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime has been adopted and Thailand has ratified this Convention and thereby is bound to amend Thai laws compliance with the obligations contained therein.

This study has shown that most measures in Thailand are not complete in accordance with the Convention. As a result, the Law Amendment in related facets is needed.